

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Asesor sądowy Przemysław Kociński

Protokolant stażysta Magdalena Głomska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 marca 2021 roku w Bydgoszczy

sprawy z powództwa (...) Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko Skarbowi Państwa – (...) Zarządowi (...) w B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18.317,16 zł (osiemnaście tysięcy trzysta siedemnaście złotych szesnaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 5 listopada 2019 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.617,00 zł (cztery tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami, w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się postanowienia o kosztach zawartego w niniejszym wyroku do dnia zapłaty.

Asesor sądowy Przemysław Kociński

UZASADNIENIE

Powód (...) Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – (...) Zarządu (...) w B. kwoty 18.317,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych za okres od dnia 2 listopada 2019 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 14 lipca 2016 r. pomiędzy stronami została zawarta umowa nr (...) na wykonanie dokumentacji pod nazwą „przebudowa części pomieszczeń w bud. Nr 2 – wartowni celem utworzenia w nich (...) Centrum (...) na terenie Kompleksu Wojskowego (...) w K.”. Następnie, w wyniku zawartych aneksów, w dniu 13 czerwca 2018 r., określone zostało ostateczne zobowiązanie umowne powoda, które polegało m.in. na opracowaniu dokumentacji projektowej na podstawie zatwierdzonej aktualizacji programu inwestycji (element III), w terminie 90 dni kalendarzowych od daty wpływu do wykonawcy pisemnego powiadomienia od zamawiającego o zatwierdzeniu aktualizacji programu inwestycji. Za tą część umowy uzgodniono wynagrodzenie należne wykonawcy w kwocie 107.748,00 zł, przy czym zgodnie z § 8 ust. 2 umowy jego 30 % miało być płatne przez pozwanego z chwilą uzyskania w imieniu pozwanego pozwolenia na budowę w oparciu o opracowaną przez powoda dokumentację. Powód wskazał, że pismem z dnia 31 stycznia 2019 r. przekazał na rzecz pozwanego wykaz opracowań wraz z kompletem dokumentacji w zakresie przebudowy całego budynku nr (...) (przy czym element nr III dotyczył przebudowy części

pomieszczeń, którego zakres był trzykrotnie wyższy niż zakresie pierwotnie wynikających z umowy). W dniu 3 października 2019 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 32.324,90 zł brutto, a obejmującą 30 % wynagrodzenia należnego za ostatni etap elementu III umowy. Pozwany zapłacił jedynie część wynagrodzenia w kwocie 14.007,24 zł. Pozostała część miała zostać zatrzymana z uwagi treść noty obciążeniowej, w której pozwany obliczył rzekome opóźnienie powoda wynoszące 34 dni. W ocenie powoda złożona dokumentacja nie miała być bezwzględnie poprawna i kompletna w chwili pierwotnego przekazania pozwanemu, niezbędnym było wyłącznie jej przedłożenie w określonym terminie, co nastąpiło. Wskazał na nieprawidłowości w treści rzeczowej noty, ewentualnie uznał ją za rażąco wygórowaną.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy w dniu 4 listopada 2020 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem pozwu. (sygn. akt VIII GNc 5224/20).

W sprzeczności od powyższego orzeczenia pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył aby dokumentacja przedłożona przez stronę powodową w dniu 6 lutego 2019 r. była kompletna, w jego ocenie zawierała braki m.in. w ilościach egzemplarzy płyt CD doręczonych do pozwanego. Wyjaśnił, że informacje o zatwierdzeniu programu inwestycji skierował do powoda pismem z dnia 30 października 2018 r., które zostało doręczone w dniu 8 listopada 2018 r. W jego ocenie termin do przesłania III elementu umowy upływał w dniu 4 lutego 2019 r. Pozwany podkreślił także, że w kontekście niniejszej sprawy, przez kompletną należało uznać doręczenie dokumentacji jawnej oraz niejawnej. Faktyczne doręczenie ostatniego z powyższych elementów nastąpiło dopiero w dniu 6 lutego 2020 r. Wskazał następnie, że po jego odebraniu przystąpił do weryfikacji kompletności dokumentacji. W toku czynności zostało ustalone, że nie zawiera wszystkich opracowań zgodnie z § 5 ust. 1 umowy, co skutkowało wszczęciem procedur w zakresie usunięcia braków. W wyniku powyższego strona powodowa ostatecznie w dniu 8 marca 2019 r. przesłała wymagane umową uzgodnienia i opinie do dokumentacji, zaś kolejne braki uzupełniła przed przeprowadzeniem KOPI. W związku z tym pozwany uznał, że strona powodowa znajdowała się w opóźnieniu od dnia 5 lutego 2019 r. do dnia 11 marca 2019 r. tj. 34 dni kalendarzowych. W związku z tym powołał się na § 8 ust. 2 pkt 2 umowy, który wskazuje, iż wykonawca zobowiązany jest zapłacić zamawiającemu kary umowne w wysokości 0,5 % wartości brutto wynagrodzenia umownego za każdy dzień przekroczenia terminów. W związku z tym wystawił notę obciążeniową na kwotę 18.317,16 zł za 34 dni opóźnienia w realizacji elementu III umowy wiążącej strony.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14 lipca 2016 r. powód (...) Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawarł z pozwanym (...) Zarządem (...) w B. umowę nr (...) o wykonanie prac projektowych na podstawie, której powód zobowiązał się do (§ 1 ust. 1):

- 1) opracowania programu inwestycji wraz z inwentaryzacją (element I),
- 2) opracowania dokumentacji projektowej na podstawie zatwierdzonego programu inwestycji (element II),
- 3) uzyskaniu w imieniu zamawiającego prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę lub dokonaniu zgłoszenia robót niewymagających pozwolenia w zależności od zakresu robót budowlanych wynikających z projektu budowlanego.

W treści umowy wskazano (§ 1 ust. 5), iż w ramach wynagrodzenia za przedmiot zamówienia wykonawca zobowiązany jest m.in. do uzyskania pozytywnych uzgodnień i opinii dokumentacji projektowej: rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, rzeczoznawcy bhp z listy upoważnionych do opiniowania projektów przez Głównego Inspektora Pracy, K. 3 (...) Bazy Lotniczej w K., K. 31 (...) Oddziału (...) w Z., Komendanta Resortowego Centrum (...) w W. oraz Szefa Regionu (...) Teleinformatycznego w B..

Powód zobowiązał się do wykonania (§ 2 ust. 1):

1) elementu I – opracowania i przekazania zamawiającemu dokumentów wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 1 w ciągu 21 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy,

2) elementu II – przekazanie zamawiającemu opracowanych i uzyskanych dokumentów wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 2 w ciągu 45 dni kalendarzowych od daty wpływu do wykonawcy pisemnego powiadomienia od zamawiającego o zatwierdzeniu programu inwestycji.

W § 2 ust. 2 umowy strony ustaliły, iż w terminie 28 dni od dnia przekazania dokumentów oznaczonych jako element II zamawiający zwoła posiedzenie K. O. P. I., które sprawdzi zgodność zakresu i formy dokumentacji pod kątem wymagań umownych. Wynagrodzenie należne powodowi miało być płatne na podstawie wystawionych przez wykonawcę faktur VAT, w ciągu 30 dni od dnia otrzymania przez pozwanego faktury.

Za przedmiot zamówienia pozwany zobowiązał się zapłacić wynagrodzenie umowne brutto w łącznej wysokości 47.232,00 zł, w tym za element I – 4.723,20 zł, za element II – 42.508,80 zł (§ 3).

W § 5 umowy strony określiły jakie opracowania jest zobowiązany wykonać powód dla każdego zadania, z określeniem rodzaju, nośnika, edytora oraz ilości egzemplarzy.

Do przekazanej dokumentacji projektowej powód zobowiązał się załączyć pisemne oświadczenie wykonawcy, że dokumentacja projektowa jest wykonana zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej oraz o spełnieniu warunku zwartego w § 5 ust. 8 umowy (§ 5 ust. 3).

Strony ustaliły, iż w razie stwierdzenia braku któregokolwiek z dokumentów wyszczególnionych w ust. 2 i 3 lub niekompletności dokumentacji projektowej pozwany winien odmówić przyjęcia opracowań, o czym powinien powiadomić w formie pisemnej powoda (§ 6 ust. 4).

Strony zastrzegły m.in., że powód zapłaci pozwanemu kare umowną w wysokości 0,5 % wartości brutto wynagrodzenia umownego za każdy dzień przekroczenia terminów określonych w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 oddzielnie dla każdego elementu. (§ 8 ust. 2 pkt 2 umowy). Kara umowna powinna być zapłacona przez stronę, która naruszyła postanowienia umowy w terminie 14 dni kalendarzowych od daty wystąpienia przez drugą stronę z żądaniem zapłaty (§ 8 ust. 5). Zamawiającemu przyznano uprawnienie do wystawienia noty obciążeniowej w trybie natychmiastowym i potrącenia naliczonej kary z dowolnej należności wykonawcy (§ 8 ust. 6).

Wszelkie ustalenia i zmiany pomiędzy wykonawcą, a zamawiającym mogły być dokonywane jedynie za zgodą obu stron, wyrażoną na piśmie w formie aneksu do niniejszej umowy, pod rygorem nieważności.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód** : umowa nr (...) – k. 18 - 27 akt,

W dniu 5 września 2016 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 14 lipca 2016 r., w którym dookreśliły szczegółowo obowiązki powoda w zakresie § 1 ust. 5 ppkt 5 i 6, oraz terminy w których miał je zrealizować (§ 2 ust. 1).

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód** : pismo z dnia 2.09.2016 r. – k. 28 akt, aneks nr (...) – k. 29 -30 akt.

W dniu 20 października 2016 r. Szef (...) Zarządu (...) w B. zatwierdził protokół komisji oceny projektów inwestycyjnych nr (...), na podstawie którego stwierdzono, że powód wykonał program inwestycji wraz z inwentaryzacją na zadanie nr (...): „Przebudowa części pomieszczeń w budynku nr (...) – wartowania celem utworzenia w nich (...) Centrum (...)” dla potrzeb 3 (...) Bazy Logistycznej w K. w kompleksie wojskowym nr (...) w K. zgodnie z umowa nr (...) z dnia 14 lipca 2016 r., również z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Dowód: protokół nr (...) – k. 31-34 akt, lista obecności – k. 35 akt.

W dniu 13 czerwca 2018 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy, na podstawie którego zobowiązanie stron uległy dalszej modyfikacji. Zgodnie z zawartym aneksem, zobowiązanie umowne powoda polegało na (§ 1 ust. 1):

- 1) opracowaniu programu inwestycji wraz z inwentaryzacją (element I), w terminie 21 dnia od podpisania umowy,
- 2) opracowania aktualizacji programu inwestycji (element II), w terminie 60 dni od dnia podpisania aneksu nr (...),
- 3) opracowaniu dokumentacji projektowej na podstawie zatwierdzonej aktualizacji programu inwestycji (element III),
- 4) uzyskaniu w imieniu zamawiającego prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę lub dokonaniu zgłoszenia robót niewymagających pozwolenia w zależności od zakresu robót budowlanych wynikających z projektu budowlanego wielobranżowego.

W § 1 ust. 5 pkt 6 otrzymał następujące brzmienie – uzyskanie pozytywnych uzgodnień i opinii dokumentacji projektowej: rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, K. 3 (...) Bazy Lotniczej w K., K. 31 (...) Oddziału (...) w Z., K. Resortowego Centrum (...) w W. oraz Szefa (...) Centrum (...) w K..

Strony określiły również na nowo terminy realizacji poszczególnych elementów zamówienia (§ 2 ust. 1) – w przypadku elementu III było to przekazanie pozwanemu opracowanych oraz uzyskanych dokumentów wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 3 umowy w ciągu 90 dni kalendarzowych od daty wpływu do wykonawcy pisemnego powiadomienia od pozwanego o zatwierdzeniu aktualizacji programu inwestycji (§ 2 ust. 1 pkt 3 umowy).

Pozwany zobowiązał się w ciągu 28 dni kalendarzowych od dnia przekazania dokumentacji (element I, II, III) do sprawdzenia zgodności jej zakresu i formy z wymaganiami umownymi na posiedzeniu K. O. P. I. (KOPI).

Strony na nowo określiły brzmienie § 2 ust. 3 poprzez wskazanie, iż pozytywna ocena zgodności zakresu i formy opracowań z wymaganiami stawianymi przez zamawiającego powinna zostać zawarta w protokole z posiedzenia KOPI (§ 2 ust. 3). Podstawę sporządzenia protokołu odbioru elementu III (zgodnie ze wzorem określonym przez zamawiającego) stanowił zatwierdzony protokół KOPI i zatwierdzony projekt budowlany oraz zaakceptowane zestawienie kosztów zadania ((...)).

W przypadku stwierdzenia przez KOPI wad programu inwestycji oraz aktualizacji programu inwestycji i dokumentacji projektowej niemających wpływu na zatwierdzony zakres zadania, bieg terminu rozpatrzenia przez zamawiającego poprawności jej wykonania, określony w ust. 2 wstrzymany był do czasu ich usunięcia przez wykonawcę. Wykonawca zobowiązany był do usunięcia usterek programu inwestycji, aktualizacji programu inwestycji i dokumentacji projektowej w terminie uzgodnionym z zamawiającym, nie dłuższym jednak niż w ciągu 14 dni kalendarzowych od dnia ich stwierdzenia (§ 2 ust. 4).

Strony zaktualizowały wysokości wynagrodzenia, które w przypadku elementu III wynosiło 107.748,00 zł (§ 4).

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód** : pismo z dnia 18.06.2018 r. – k. 62 akt, aneks nr (...) – k. 63-69 akt.

Pismem datowany na dzień 30 października 2018 r. pozwany m.in. poinformował powoda o tym, że (...) został zatwierdzony przez Szefa (...) w B. w dniu 23 października 2018 r.

Powyższe zostało odebrane przez powoda w dniu 8 listopada 2018 r.

Dowód: pismo z 30.10.2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 176-177

W dniu 14 listopada 2018 r. powód przesłał do Wojskowego Ośrodka (...) w B. operat techniczny oraz mapy do celów projektowych o klauzuli zastrzeżone celem zatwierdzenia.

W piśmie z dnia 27 listopada 2018 r. powód zgłosił pozwanemu, że nie otrzymał od niego zatwierdzonej mapy do celów projektowych, co skutkowało niemożliwością realizacji prac projektowych w terminie umownym z przyczyn leżących po stronie pozwanego.

Dowód : pismo z 14.11.2018 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 211-212, pismo z dnia 27.11.2018 r. – k. 217 akt.

Pismem z dnia 29 listopada 2018 r. pozwany poinformował powoda, iż weryfikacja dokumentacji geodezyjnej dla zadania inwestycyjnego nr (...) zakończyła się wynikiem negatywnym, zaś operat miał zostać odesłany w dniu 27 listopada 2018 r.

W odpowiedzi, pismem z dnia 7 grudnia 2018 r. powód wskazał, iż nie zna powodów rzekomej negatywnej weryfikacji operatu, którego nie otrzymał. Wniósł o niezwłoczne dostarczenie dokumentów umożliwiających realizację przedmiotu umowy oraz uzasadnienie zwłoki w ich dostarczeniu wynoszącej wówczas 21 dni.

Dowód: pismo z 29.11.2018 r. – k. 214, pismo z 7.12.2018 r. – k. 215

Pismem z dnia 10 grudnia 2018 r. pozwany przesłał uwagi pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych (...) do operatu technicznego, w których wskazano: brak numeracji stron w prawym górnym rogu, nie rozdzielono w widoczny sposób część jawną od niejawnej, brak oddzielnej numeracji, numer egzemplarza należy umieścić na każdej stronie opracowania, nieprawidłowo naniesiona klauzula tajności na mapach, brak podsumowania, w podsumowaniu na ostatniej stronie musi być czytelny podpis osoby sporządzającej albo imienna pieczęć.

W odpowiedzi powód odniósł się do każdej z uwag – w ich wyniku dokonał nadania numeracji całemu zbiorowi miękkim ołówkiem w prawym górnym rogu dokumentu. W pozostałym zakresie uznał je za nieuzasadnione bądź zwrócił się o ich wyjaśnienie. Jednocześnie odesłał tak sporządzoną dokumentację do pozwanego.

Dowód: pismo z 10.12.2018 r. – k. 216-217, pismo z 12.12.2018 r. – k. 218-219

W dniu 20 grudnia 2018 r. pozwany sporządził pismo, w którym odesłał powodowi uwierzytelnione mapy do celów projektowych oraz płytę ze skanem ww. map, celem służbowego wykorzystania.

Powyższe zostało przekazane do doręczenia w dniu 24 grudnia 2018 r., a doręczone do pozwanego w dniu 7 stycznia 2019 r.

Dowód: pismo z 20.12.2018 r. wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru – k. 220-221

Po otrzymaniu dokumentacji powód pismem z dnia 7 stycznia 2019 r. wniósł do pozwanego o ustalenie terminu realizacji umowy (...) miesiące od daty otrzymania mapy syt.-wys. do celów projektowych.

W odpowiedzi pozwany wskazał, iż dokumentację projektową przed KOPI o po KOPI należy wykonać zgodnie z umową z dnia 14.07.2016 r.

Dowód: pismo z 7.01.2019 r. – k. 222, pismo z 14.01.2019 r. – k. 223

Powód, protokołem sporządzonym w dniu 31 stycznia 2019 r., przekazał pozwanemu zastrzeżoną część dokumentacji projektowej zawierającą: projekt zagospodarowania terenu (6 egzemplarzy), projekt wykonawczy (...) teletechnika: system sygnalizacji włamania i napadu, kontroli dostępu, telewizyjny system nadzoru (5 egz.). Jednocześnie poprosił o uzgodnienie Projektu zagospodarowania terenu przez (...). Do protokołu przekazano łącznie 11 załączników.

Przedmiotowa przesyłka została nadana w dniu 4 lutego 2019 r. przez G. W., a odebrana została w dniu 5 lutego 2019 r.

Dowód: protokół przekazania prac wraz z potwierdzeniem nadania – k. 70-71 akt, zeznania świadka G. W. – k.227-228, wydruk z śledzenia przesyłki – k. 72-73

Powód, protokołem sporządzonym w dniu 31 stycznia 2019 r., przekazał pozwanemu następujące opracowania: projekt budowlany architektura – 6 egz., projekt budowlany z ekspertyzą techniczną konstrukcje budowlane – 6 egz., projekt budowlany branża sanitarna – 6 egz., projekt budowlany instalacje i sieci elektryczne (...) – 6 egz., projekt budowlany i wykonawczy branża elektryczna (...) – 6 egz., projekt budowlany i wykonawczy system sygnalizacji pożaru

(...) – 6 egz., charakterystyka energetyczna a analizą ekologiczną i ekonomiczną – 6 egz., projekt zagospodarowania terenu „zastrzeżone” – 6 egz., projekt wykonawczy architektura – 5 egz., projekt wykonawczy konstrukcje budowlane – 5 egz., projekt wykonawczy branża sanitarna – 5 egz., projekt wykonawczy instalacje i sieci elektryczne (...) – 5 egz., projekt wykonawczy (...), (...), (...)zastrzeżone” – 5 egz., przedmiar robót budowlanych – 2 egz., przedmiar robót sanitarnych – 2 egz., przedmiar robót elektrycznych – 2 egz., przedmiar robót teletechnicznych – 2 egz., kosztorys inwestorski budowlany – 1 egz., kosztorys inwestorski sanitarny – 1 egz., kosztorys inwestorski elektryczny – 1 egz., kosztorys inwestorski teletechniczny – 1 egz., Zbiornicze Zestawienie Kosztów ((...)) – 3 egz., (...) budowlanych – 2 egz., (...) sanitarnych – 2 egz., (...) elektrycznych – 2 egz., (...) teletechnicznych – 2 egz., wersje elektroniczna w/ w opracowań – 1 płyta CD.

W treści rzeczonego dokumentu, znalazło się oświadczenie prezesa zarządu powoda B. W., w który wskazał, iż dokumentacja została wykonana zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, normami i została wykonana w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć oraz pozwolenia na budowę.

Przedmiotowa przesyłka została nadana w dniu 4 lutego 2019 r. przez G. W., a odebrana została w dniu 5 lutego 2019 r.

Dowód: protokół przekazania prac wraz z potwierdzeniem nadania – k. 74-75 akt, zeznania świadka G. W. – k.227-228, wydruk z śledzenia przesyłki – k. 77-78

Pismami datowanymi na dzień 31 stycznia 2019 r. powód zwrócił się do Komendanta (...) Oddziału (...) w Z., K. 3 (...) Bazy Logistycznej w K., K. (...) Centrum (...) w K., Wojskowego, Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej o niezwłoczne zaopiniowanie i uzgodnienie dokumentacji dla przedmiotowego zadania.

Dowód: pisma z dnia 31 stycznia 2019 r. – k. 155-161 akt,

W dniu 15 lutego 2019 r. pozwany poinformował powoda, iż przekazana dokumentacja w wersji papierowej jest kompletna, ilość egzemplarzy jest zgodna z umową. Jednocześnie wezwał do uzupełnienia i ujednolicenia dokumentacji w wersji elektronicznej. Wskazano, iż brak jest rysunków: w wersji .dwg branży architektonicznej, konstrukcyjnej, sanitarnej, elektrycznej, opisów w wersji edytowanych plików dla poszczególnych branż PB i PW.

W odpowiedzi powód, pismem datowanym na dzień 19 lutego 2019 r. wskazał, iż komplet dokumentacji wysłany został 31.01.2019 r. i doręczony w dniach 4.02.2019 r. oraz 5.02.2019 r. Odnosząc się do wezwania wskazał, iż wersja elektroniczna w pełni obrazuje wersję papierową, nie wszystkie jednak pliki zostały zapisane w formacie .dwg. Jednocześnie przesłano kolejne 2 egzemplarze płyt CD.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód** : pismo z dnia 15 lutego 2019 r. – k. 175 akt, pismo z dnia 19 lutego 2019 r. – k. 174 akt.

Pismem z dnia 21 lutego 2019 r. (...) Centrum (...) przesłał do powoda Arkusz Uzgodnień projektu budowlanego dla zadania nr (...).

Dowód: pismo wraz z załącznikami – k. 144-151

Pismem z dnia 25 lutego 2019 r. pozwany wezwał powoda do przesłania kompletnej dokumentacji wersji elektronicznej na płycie CD (brak poprawionej dokumentacji zastrzeżonej na płycie CD).

Dowód : pismo z dnia 25 lutego 2019 r. – k. 173 akt.

W piśmie z dnia 4 marca 2019 r. pozwany odesłał powodowi dokumentację projektową. Wskazał, iż po wstępnej weryfikacji stwierdzono, iż jest ona niekompletna: brak oświadczenia projektanta (zgodnie z § 6 pkt 3 umowy), brak pozytywnych uzgodnień i opinii instytucji wymienionych w umowie (zgodnie z § 1 ust. 5 pkt 5a, 6), błędnie wypełniony protokół przyjęcia opracowania i protokół odbioru (§ 6 pkt 2 umowy). Nadto wskazano, iż do dnia 1 marca 2019 r. nie dostarczono poprawionej wersji elektronicznej dokumentacji niejawniej.

Powyższa korespondencja została odebrana przez powoda w dniu 6 marca 2019 r.

Dowód : pismo z dnia 4 marca 2019 r, - k. 171 akt, potwierdzenie odbioru i nadania – 172

W piśmie z dnia 4 marca 2019 r. 3 (...) Baza Logistyczna w K. przedstawiła powodowi uwagi do przedstawionej dokumentacji. W zakresie projektu budowlanego i wykonawczego – okablowanie strukturalne przyłącza teletechnicznego – uwagi przedstawiono w załączniku nr 1.

W zakresie pozostałych projektów budowlanych – z uwagi na wprowadzenie w życie wytycznych Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych z dnia 4 października 2018 r. w sprawie: określenia szczegółowych zasad definiowania potrzeb w zakresie kontraktowania usług ochrony obiektów wojskowych przez specjalistyczne uzbrojenie formacji ochronnych i konieczności reorganizacji pomieszczeń wartowni. Zmianie uległy zabezpieczania mechaniczne instrukcji o ochronie obiektów wojskowych.

(...) Baza Logistyczna poinformowała, że uwagi nie mogły zostać zgłoszone na wcześniejszym etapie bowiem program inwestycji został zaopiniowany przed wejściem w życie wytycznych.

Dowód : pismo z dnia 4 marca 2019 r. – k. 152-154 akt, pismo z dnia 7 marca 2019 r. – k. 164 akt.

W dniu 5 marca 2019 r. Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej w B. przesłał powodowi uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dowód : pismo z dnia 5 marca 2019 r. – k. 165 akt, rzut przyziemia – k. 166-167 akt.

W dniu 5 marca 2019 r. do pozwanego wpłynęły opinie/udokumentowane wystąpienia do jednostek wskazanych w umowie nr (...) z dnia 14.07.2016 r.

Dowód: pismo z dnia 11.03.2019 r. – k. 140

W dniu 6 marca 2019 r. Wojskowy Oddział Gospodarczy przesłał uwagi dotyczące zadania nr (...). Jednocześnie poinformowano powoda, że przedłożona dokumentacja powinna zostać złożona Szefowi Węzła Teleinformatycznego K. oraz firmie (...) działającej w imieniu pozwanego jako strona trzecia dostarczająca czynnik cieplny do kompleksu wojskowego w K..

Dowód : pismo z dnia 6 marca 2019 r. – k. 168-170 akt.

W nawiązaniu do pisma pozwanego z dnia 4 marca 2019 r. powód stwierdził, że wykonana dokumentacja była kompletna. Wskazał, że w trakcie wykonania dokumentacji pozwany zmienił warunki umowy poprzez zwiększenie zakresu prac do wykonania. Powód podniósł także, że oświadczenie projektanta zostało dołączone do protokołu przekazania prac z dnia 31 stycznia 2019 r. Wskazał również, iż dokumentacja została przesłana do uzgodnień, a nastąpiło to przed terminem umownym, którym w jego ocenie był 9.03.2019 r. z uwagi na datę otrzymania od pozwanego zatwierdzonej mapy syt.-wys. Do celów projektowych.

Wraz z rzeczoną pismem przesłano uzgodnienia z (...) K. oraz 3 (...) K..

Pismo wpłynęło do pozwanego w dniu 7 marca 2019 r.

Dowód : pismo z dnia 5 marca 2019 r. – k. 142-143 akt.

Pozwany w piśmie z dnia 11 marca 2019 r. stwierdził, że zasadnie odesłano dokumentację, jako niekompletną i niezgodną z umową z uwagi na braki wymienione w piśmie nr (...) z dnia 15 lutego 2019 r. Jednocześnie wskazano, iż posiedzenie KOPI odbędzie się 25 marca 2019 r.

Dowód : pismo z dnia 11 marca 2020 r. – k. 140 akt.

W dniach 25 marca i 23 maja 2019 r. odbyły się posiedzenia K. O. P. I. (KOPI), w wyniku, których stwierdzono, że powód za pismem z dnia 31.01.2019 r. przekazał niekompletną dokumentację projektową protokołem składająca się z 85 teczek dokumentacji. Wskazano również, iż wykonawca był wzywany do poprawienia i uzupełnienia dokumentacji w wersji papierowej i elektronicznej dla części jawnej i niejawnej. Potwierdzono, że pozwany odesłał dokumentację w dniu 4 marca 2019 r., zaś poprawioną formę otrzymał w dniu 7 marca 2019 r. Ostatecznie wersje dokumentacji miały zostać przesłane 23 kwietnia 2019 r.

Stwierdzono również, że w dniu 23 maja 2019 r. odbyło się II posiedzenie KOPI, na którym dokumentacja zastrzeżona została przyjęta, natomiast odesłano dokumentację jawną na podstawie uwag wniesionych przez inspektorów, przedstawicieli administratora i użytkownika. Zobowiązano wykonawcę do uzupełnienia dokumentacji zgodnie z notatką z posiedzenia KOPI z dnia 23 maja 2019 r. Powód miał się zobowiązać do uzupełnienia dokumentacji w ciągu 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania dokumentacji (31.05.2019 r.), czyli do 6 czerwca 2019 r.

Reasumując komisja uznała, że powód opracował projekt budowlany i wykonawczy w ramach realizacji zadania inwestycyjnego nr (...) „Przebudowa budynku nr (...) – wartowni celem utworzenia w nim (...) Centrum (...) na terenie kompleksu wojskowego w K. dla potrzeb 3 (...) Bazy Logistycznej w K.”, zgodnie z umową o wykonanie dokumentacji projektowej nr (...)/(...) z dnia 14 lipca 2016 r.

Wobec powyższego przedsięwzięcie skierowano do dalszej fazy realizacji tj. uzyskania w imieniu pozwanego prawomocnego pozwolenia na budowa bądź dokonania zgłoszenia robót niewymagających w/w decyzji w zależności od zakresu prac budowlanych wynikających z projektu budowlanego wielobranżowego.

Dowód : protokół komisji nr (...) – k. 79 – 84 akt.

W protokole zdawczo – odbiorczym dokumentacji projektowo-kosztorysowej z dnia 15 lipca 2019 r. wskazano, iż umowny termin opracowania dokumentacji został określony na 4.02.2019 r., natomiast termin przekazania dokumentacji miał mieć miejsce w dniu 6.02.2019 r. Pozwany w rubryce „Informacja o zastosowanych karach umownych” wpisał „Kary umowne za 34 dni zwłoki w przekazaniu dokumentacji, 0,5% wartości brutto tj. 18.317,16 zł”. Protokół został podpisany w dniu 23 kwietnia 2019 r. przez prezesa powoda, natomiast w dniu 15 lipca 2019 r. przez przedstawiciela pozwanego B. C..

Dowód : protokół zdawczo – odbiorczy – k. 85-86 akt.

W protokole z posiedzenia komisji powołanej przez pozwanego w sprawie przanalizowania zasadności naliczenia kary umownej za nieterminowe przekazania zamawiającemu dokumentacji projektowej (Element III zamówienia) w ramach zadania (...) z dnia 29 lipca 2019 r. stwierdzono, że wykonawca powinien przekazać wykonaną dokumentację projektową – Element III do dnia 4 lutego 2019 r. Zarekomendowano naliczenie kar za 34 dni.

Dowód : protokół z posiedzenia komisji – k. 128-130 akt, oświadczenie – k. 131 akt.

W dniu 8 sierpnia 2019 r. pozwany obciążył powoda notą księgową nr (...), w której obciążył powoda kwotą 18.317,16 zł tytułem kar umownych za opóźnienie w realizacji umowy nr (...) z dnia 14 lipca 2016 r. za element III. Wartość kary określono na 0,5 % wynagrodzenia brutto tj. 18 317,16 zł za 34 dni opóźnienia. Termin płatności został określony na 7 dni od daty otrzymania noty.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2019 r. powód odesłał powyższą notę bez księgowania uznając, że jest ona pozbawiona jakiegokolwiek podstawy prawnej.

Dowód : nota księgową – k. 94 akt, pismo z dnia 16.08.2019 r. – k. 93 akt.

Wojewoda (...) decyzją nr (...) z dnia 16 września 2019 r. zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę dla (...) Zarządu (...) w B. obejmującą przebudowę budynku nr (...) wraz ze zmianą sposobu użytkowania

polegającą na utworzeniu wartowni (...) Centrum (...) wraz z infrastrukturą techniczną, na terenie kompleksu wojskowego w K. dla potrzeb 3 (...) Bazy Logistycznej w K..

Dowód : decyzja nr (...) – k. 87-91 akt.

W dniu 3 października 2019 r. powód (...) Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w G. wstawił w stosunku do pozwanego (...) Zarządu (...) w B. fakturę VAT na kwotę 32.324,40 zł tytułem przebudowy części pomieszczeń w budynku nr (...) celem utworzeniu wartowni (...) Centrum (...) na podstawie aneksu nr (...) z dnia 13 czerwca 2018 r. do umowy nr (...) z dnia 17 lipca 2016 r. oraz uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę nr 181/19 z dnia 16 września 2019 r. Termin płatności określono na 30 dni.

Dowód : faktura VAT – k. 92 akt.

W protokole z posiedzenia komisji powołanej przez pozwanego w celu dalszego postępowania w związku z realizacją zadania inwestycyjnego nr (...) z dnia 5 listopada 2019 r. stwierdzono, że komisja nie rekomenduje zmniejszania kary umownej naliczonej notą księgową nr (...).

Dowód : protokół z posiedzenia – k. 123-125 akt, oświadczenie – k. 126 akt.

Pismem z dnia 3 lutego 2020 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty łącznej kwoty 18.317,16 zł, podkreślając, że nota księgowa nr (...) z dnia 28 sierpnia 2019 r. została wystawiona bez podstawy prawnej.

Dowód : wezwanie do zapłaty – k. 95 akt.

Powyższy stan faktyczny, który w przeważającej części nie był w niniejszej sprawie sporny, Sąd ustalił również na podstawie szeregu przedstawionych przez obie strony dokumentów prywatnych, których autentyczność nie była podważana, również i Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości.

Nadto Sąd oparł się również na zeznaniach świadka G. W., które były logiczne i jasne, a Sąd nie znalazł podstaw aby kwestionować ich wiarygodność. Warto podkreślić, iż w dużej mierze jego twierdzenia stanowiły powtórzenie tych kwestii, które wynikały wprost z treści zgromadzonej w sprawie dokumentacji, będąc ich uzupełnieniem czy też doprecyzowaniem. Okoliczności, które w powyższej się nie znajdowały, dotyczyły w zasadzie wyłącznie kwestii związanych z subiektywną oceną świadka w zakresie postawy pozwanego w toku realizacji umowy, w tym składanych pism, wezwań czy żądań. Nadto G. W. w swoich zeznaniach odnosił się również do przyczyn jakie leżały u podstaw określonych decyzji powoda, w tym dat ich podejmowania.

Jako zgodny z rzeczywistością Sąd ocenił dowód z przesłuchania reprezentanta powoda, gdyż miał jasny, logiczny i konsekwentny charakter. Mimo powyższego, treści przez niego zaprezentowane nie stanowiły ostatecznie podstawy ustaleń faktycznych w sprawie, gdyż w zasadzie potwierdził on wyłącznie te kwestie, które znajdowały wyraz w treści dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy.

Sąd pominął dowód z przesłuchania reprezentanta strony pozwanej, co nastąpiło w wyniku ograniczenia dowodu z przesłuchania stron jedynie do strony powodowej. Co prawda uznać należało, iż w toku rozprawy w dniu 15 marca 2021 r. Sąd błędnie przyjął, iż osoba stawająca w imieniu pozwanego (B. C.) nie mogła zostać przesłuchana jako jego reprezentant (z uwagi na brzmienie art. 302 § 1 k.p.c.), jednakże należało zwrócić uwagę, iż w zasadzie cały stan faktyczny został ustalony na podstawie okoliczności bezspornych oraz w oparciu o zebraną w sprawie dokumentację. Nadto warto podkreślić, iż Sąd nie oparł się na dowodzie z przesłuchania strony powodowej. Nie bez znaczenia było również to, iż pozwany w żadnym momencie nie wnioskował o przeprowadzenie takowego dowodu, co potwierdził de facto w treści pisma z dnia 19 marca 2021 r. Jednocześnie jednak za całkowicie chybione należało uznać twierdzenia zaprezentowane w rzeczonym piśmie, iżby w wyniku powyższego (pominięcia dowodu z przesłuchania reprezentanta pozwanego) doszło od naruszenia prawa strony do obrony – pozwany bowiem nie tylko złożył sprzeciw, ale był w toku rozprawy reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Nadto, co w dużej mierze wynikało z treści

poczynionych ustaleń, wystarczającym w niniejszej sprawie było oparcie się na dowodach z dokumentów, z niewielkim uzupełnieniem za pomocą zeznań świadka.

Sąd zważył, co następuje:

Przechodząc do merytorycznej oceny zgłoszonego przez powoda roszczenia w pierwszej kolejności należało wskazać, iż pomiędzy stronami nie było spornym to, iż powód w całości wykonał spoczywające na nim zobowiązanie jak również to, że w sposób prawidłowy określił przysługujące mu z tego tytułu wynagrodzenie. Powyższe wynikało nie tylko z treści pism procesowych złożonych w toku procesu, ale przede wszystkim jednoznacznie zostało podkreślone przez pełnomocników stron w toku rozprawy za dnia 15 marca 2021 r. Przedmiotem sporu była natomiast kwestia kary umownej, która została naliczona przez pozwanego względem powoda.

W pierwszej kolejności niezbędnym było jednakże określenie charakteru stosunku prawnego istniejącego pomiędzy stronami. Bezsprzecznie zawartą pomiędzy stronami umowę należało zakwalifikować jako umowę o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. Strony w treści umowy oraz aneksów dokładnie oznaczyły bowiem oczekiwany rezultat, jakim było m.in. sporządzenie dokumentacji projektowej. Od prawidłowości jej wykonania zależne było powstanie obowiązku zapłaty wynagrodzenia po stronie pozwanego. Zgodnie natomiast z przywołanym wyżej przepisem art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Umowa o dzieło ma charakter konsensualny, odpłatny i wzajemny.

Jak podkreślono wyżej sama kwestia ostatecznego wykonania przez powoda swej części zobowiązania i określenia wysokości należnego z tego tytułu wynagrodzenia nie była przedmiotem sporu. Ten zaś skupiał się na kwestii kary umownej. Zarówno powód jak również pozwany w obszerny sposób odnosili się do rzezonego zagadnienia w treści złożonych w toku sprawy pism procesowych. Mimo jednakże powyższego, w ocenie Sądu, rzezona kwestia nie mogła w toku niniejszego procesu w jakikolwiek sposób wpłynąć na zagadnienie wysokości roszczenia strony powodowej z tego względu, iż w tym zakresie nie został wyartykułowany w sposób prawidłowy i dopuszczalny jakikolwiek zarzut po stronie pozwanej.

Zauważyć należało, iż szczegółowa analiza treści wniesionego przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym wskazywała, iż prócz sformułowania żądania uchylenia nakazu zapłaty wydanego w dniu 4.11.2020 r. (pomimo, iż takowy skutek wywołuje już samo złożenie przedmiotowego środka zaskarżenia) oraz oddalenia powództwa w całości, nie zawierał on jakiegokolwiek zarzutu względem roszczenia strony powodowej. Pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w ramach rzezonego pisma procesowego przedstawił szereg okoliczności faktycznych mających miejsce w niniejszej sprawie, wskazał na naliczenie w stosunku do powoda kary umownej, wyjaśnił przyczyny takiego stanu rzeczy jak również sposób jej wyliczenia, jednakże w żadnym momencie chociażby nie zasugerował jak rzezone okoliczności przedkładać miałyby się na żądanie w zakresie zapłaty wynagrodzenia powoda. W szczególności nie określił w treści sprzeciwu, iż w wyniku powyższego doszło np. do obniżenia należnego wynagrodzenia, nie podniósł, iż roszczenie powoda nie istnieje w wyniku czynności mających miejsce przed jego złożeniem w związku z naliczeniem rzezonej kary, czy też nie wskazał na zarzut potrącenia kwoty wynikającej z rzezonej noty z należnością strony przeciwnej. W tym miejscu oczywiście należało mieć na względzie, iż obecna procedura cywilna nie ma postaci „procesu formułkowego”, jednakże nie sposób wyprowadzać określonych zarzutów z samych tylko okoliczności faktycznych, zwłaszcza w sytuacji, gdy mamy do czynienia z postępowaniem prowadzonym pomiędzy profesjonalnymi podmiotami, zaś strona reprezentowana jest nadto przez profesjonalnego pełnomocnika. Powyższe stanowiłoby niedopuszczalną ingerencję przez Sąd w treść żądań i oświadczeń procesowych stron postępowania i stanowiłoby naruszenie zasady równości.

Mimo powyższego, w toku rozprawy z dnia 15 marca 2021 r. okazało się, iż pozwany, co zostało to jednoznacznie, ustnie wyartykułowane przez pełnomocnika, w stosunku do roszczenia powoda podnosi zarzut potrącenia. W związku z tym, mając na uwadze datę złożenia pozwu, niezbędnym było dokonanie skuteczności powyższego w świetle art. 203¹ § 2 i 3 k.p.c.

Zgodnie z art. 203¹ § 2 k.p.c. pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna. Paragraf 3 rzeczonego przepisu stanowi natomiast, iż zarzut potrącenia może zostać podniesiony tylko w piśmie procesowym. Do pisma tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pozwu, z wyjątkiem przepisów dotyczących opłat.

Niespełnienie przesłanek formalnych zarzutu potrącenia powoduje pominięcie twierdzenia o potrąceniu i nierozpoznanie zarzutu. Niespełnienie przesłanek materialnych skutkuje nieuwzględnieniem żądania oddalenia powództwa z powodu wygaśnięcia wierzytelności powoda. Nie należy utożsamiać zarzutu potrącenia z oświadczeniem woli o potrąceniu. Za pomocą procesowego zarzutu potrącenia pozwany może powołać się na potrącenie (oświadczenie woli), jakie nastąpiło w przeszłości. Zarzut potrącenia może też być połączony z oświadczeniem woli o potrąceniu, jeżeli oświadczenie to nie zostało uprzednio złożone (zob. A. Torbus (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian, t. 1, red. T. Zembruski, Warszawa 2020, art. 203¹ k.p.c.).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało mieć na uwadze, iż w ocenie Sądu pozwany nie sprostął wymogom zawartym w art. 203¹ § 2 i 3 k.p.c. Na wstępie należało jednoznacznie podkreślić, iż nie ulegało wątpliwości, że zarzut potrącenia nie został podniesiony w sprzeciwie, czyli pierwszym piśmie procesowym strony pozwanej. Został on sformułowany dopiero w toku rozprawy w dniu 15 marca 2021 r. i to wyłącznie ze względu na wyraźne pytanie Przewodniczącego, co do podstawy żądania oddalenia powództwa. Tym samym jasnym było, iż pozwany uchybił formalnym warunkom określonym w w/w przepisie. Po pierwsze rzezonony nie został zgłoszony w piśmie procesowym, lecz w formie ustnej. Po drugie odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących pozwu (art. 203¹ § 3 in fine k.p.c.) oznacza, że pozwany powinien był wyraźnie wyartykułować żądanie uwzględnienia faktu potrącenia, dokładnie określić potrąconą wierzytelność i oznaczyć datę jej wymagalności, przytoczyć okoliczności faktyczne uzasadniające jej istnienie i skuteczne potrącenie, wskazać, czy strony podjęły co do wierzytelności wzajemnej próbę mediacji lub innego pozasądowego rozwiązania sporu i (fakultatywnie) wskazać dowody na poparcie swoich twierdzeń (podobne wymagania zakreślił SN jeszcze przed wprowadzeniem art. 203¹ w wyrokach: z 18 kwietnia 2000 r., III CKN 720/98, LEX nr 51368; z 6 października 2006 r., V CSK 198/06, LEX nr 327893; z 4 października 2006 r., II CSK 202/06, LEX nr 196513; por. także uchwała SN (7) z 19 października 2007 r., III CZP 58/07, OSNC 2008/5, poz. 44). Powyższych elementów jednakże w niniejszej sprawie zabrakło. Co więcej, nawet gdyby próbować wyprowadzić wnioski, iż takowy zarzut został podniesiony w treści sprzeciwu – choć w ocenie Sądu brak jest ku temu jakichkolwiek podstaw – rzezone warunki nie zostały w tym zakresie w żadnej mierze spełnione, mając na uwadze treść rzeczonego pisma. Po trzecie wreszcie – składając w toku rozprawy w dniu 15 marca 2021 r. zarzut potrącenia pozwany uchybił terminowi określonym w analizowanym przepisie. Z pewnością nie było to bowiem pierwsze „pismo” w sprawie, natomiast wymagalność wierzytelności z tytułu kary umownej z pewnością rozpoczęła się już przed datą wniesienia pozwu w niniejszej sprawie. Nie było sporne, iż nota została wystawiona w dniu 8 sierpnia 2019 r. z terminem płatności określonym na 7 dni od daty otrzymania, mimo, iż zgodnie z umową winna opiewać na dni 14 (§ 8 ust. 5). Treść zgromadzonego materiału dowodowego jasno wskazywała, iż dotarła ona do powoda w dniu 16 sierpnia 2019 r. (k. 93). Tym samym w dniu podniesienia zarzutu potrącenia (15.03.2021 r.) minęły dwa tygodnie od daty wymagalności wierzytelności przedstawianej do potrącenia.

W świetle powyższego zarzut potrącenia podniesiony przez pozwanego winien być zostać uznany za niedopuszczalny w niniejszym procesie.

W tym miejscu, mając na uwadze ewentualne zarzuty formułowane w tym zakresie w treści apelacji, zdaniem Sądu również ewentualny zarzut wygaśnięcia wierzytelności stanowiącej przedmiot pozwu, nie był zasadny. Abstrahując od tego, iż takowy w żadnym miejscu nie został wyartykułowany, Sąd uznaje go za zarzut, który podlega rygorom z art. 203¹ § 2 i 3 k.p.c.

Na podzielenie w tym zakresie zasługiwała argumentacja wyrażona przez Tomasza Szancillę (kom. Legalis do art. 203(1) k.p.c.; pkt 8 komentarza – Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1-505 (39). Tom I 2019, wyd. 1), który w pierwszej kolejności wskazuje, że od zarzutu potrącenia należy odróżnić zarzut wygaśnięcia zobowiązania w wyniku złożonego oświadczenia o potrąceniu (zob. szerzej np. uchw. SN: z 13 października 2005 r., III CZP 56/05, OSNC 2006, Nr 7-8, poz. 119 i z 19 października 2007 r., III CZP 58/07, OSNC 2008, Nr 5, poz. 44; wyr. SN z 10 sierpnia 2010 r., I PK 56/10, OSNAPiUS 2011, Nr 23-24, poz. 295). Oświadczenie o potrąceniu zostaje wówczas złożone poza procesem (ma charakter materialnoprawny), a w toku procesu zostaje zgłoszony wskazany zarzut, który ma charakter wyłącznie procesowy. Autor ten słusznie w dalszym wywodzie wskazuje, że konieczne jest przyjęcie wykładni celowościowej, analogicznej do tej obowiązującej na tle art. 493 § 3 k.p.c. w poprzednim brzmieniu, który zawierał wymóg udowodnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia dokumentami wskazanymi w art. 485 k.p.c. W uchwale z 13 października 2005 r. (III CZP 56/05, OSNC 2006, Nr 7-8, poz. 119, z krytyczną glosą T. Kotuka, PS 2007, Nr 1, s. 93 i aprobującą glosą Ł. Kozłowskiego, OSP 2007, Nr 4, poz. 49) SN przyjął, że to wymaganie nie dotyczy przypadków potrącenia, do którego dochodzi przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu (tak również SN w wyr.: z 6 października 2006 r., V CSK 206/06, Legalis i z 24 maja 2007 r., II CSK 88/07, Legalis; odmiennie wyr. SN z 7 maja 2004 r., I CK 666/03, OSNC 2005, Nr 5, poz. 86, z krytycznymi glosami T. Szancillo, PiP 2006, Nr 1, s. 114 i T. Staranowicza, PS 2006, Nr 6, s. 157). Innymi słowy, jeżeli oświadczenie o potrąceniu (pozaprosesowe) zostało złożone powodowi przez pozwanego przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu i nakazu zapłaty, pozwany miał prawo udowodniać skuteczność złożonego oświadczenia o potrąceniu wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w k.p.c., a jeżeli nastąpiło to już po tym fakcie, ograniczenie przewidziane w art. 493 § 3 k.p.c. miało zastosowanie nie tylko do zarzutu potrącenia, ale również do zarzutu wygaśnięcia zobowiązania w wyniku złożenia pozaprosesowego oświadczenia o potrąceniu.

Sąd podziela pogląd tegoż autora, że z podobną sytuacją mamy do czynienia na tle art. 203¹ § 1 i 2 k.p.c. Stosując wykładnię celowościową, należałoby przyjąć, że ta norma ma zastosowanie nie tylko do zarzutu potrącenia sensu stricto, ale i do zarzutu wygaśnięcia zobowiązania w wyniku złożenia pozaprosesowego oświadczenia o potrąceniu. W przeciwnym razie pozwany w bardzo prosty sposób mógłby obejść ograniczenia z niej wynikające, składając pozaprosesowe oświadczenie o potrąceniu. Ustawodawca nie zauważył bowiem, że po upływie terminu do zgłoszenia zarzutu potrącenia pozwany mógłby złożyć pozaprosesowe oświadczenie o potrąceniu, a następnie zgłosić w toku procesu zarzut wygaśnięcia wierzytelności powoda objętej żądaniem pozwu i wnioski dowodowe, które miałyby wykazać skuteczność złożonego oświadczenia. Gdyby oświadczenie o potrąceniu zostało zgłoszone poza procesem, mogłoby dotyczyć innej wierzytelności niż wymienione w art. 203¹ § 1 k.p.c., co oznaczałoby, że przed sądem musiałyby być prowadzone postępowanie (w tym postępowanie dowodowe) związane z tą wierzytelnością. Prowadziłyby to do powstania różnej sytuacji procesowej w wyniku tego, który z zarzutów zostałby zgłoszony przez pozwanego.

Wykładnię zrównującą zarzut potrącenia i zarzut wygaśnięcia wierzytelności (w okolicznościach faktycznych rozpoznawanej przez Sąd sprawy) wspiera również modyfikacja art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., w wyniku której dano pozwanemu możliwość wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na zarzucie potrącenia. Wynikające z art. 203¹ k.p.c. ograniczenia mogą skutkować wydaniem wyroku, który nie będzie uwzględniał dokonanego skutecznie potrącenia. Jest to o tyle istotne, że skoro doszło do takiego zdarzenia, obie wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), co oznacza, że powództwo obejmujące kwotę skutecznie potrąconą podlegałoby oddaleniu. Jeżeli zatem pozwany dokonał skutecznie potrącenia, również poza procesem, ale to zdarzenie nie mogło stanowić podstawy rozstrzygnięcia w sprawie przeciwko niemu, może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w oparciu o to właśnie zdarzenie. Pod pojęciem zarzutu potrącenia w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 in fine k.p.c. należy rozumieć również zarzut wygaśnięcia wierzytelności w wyniku złożonego oświadczenia o potrąceniu.

Ponadto, jak słusznie wskazano w orzecznictwie, oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten – ze względu na ustanowiony ustawą zakaz – nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny. W wyniku bowiem licznych

zmian ustawowych, dostosowujących postępowanie cywilne do wymagań współczesności, w Kodeksie pojawiły się przepisy uniemożliwiające pozwanemu wykazanie w toku sprawy faktu wygaśnięcia zobowiązania będącego przedmiotem roszczenia powoda. De lege lata chodzi o dyktowany postulatem wzmożenia szybkości i skuteczności postępowania w niektórych rodzajach spraw zakaz korzystania z zarzutu potrącenia w okolicznościach przewidzianych w art. 493 § 3 lub art. 505⁴ § 2 k.p.c. Pozostając przy argumentach celowościowych, zarzut spełnienia świadczenia, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., należy rozumieć szeroko jako każdy zarzut wskazujący na wygaśnięcie obowiązku stwierdzonego w tytule wykonawczym, jeżeli z powodu ustawowych ograniczeń kognitywnych nie mógł być rozpoznany i uwzględniony w orzeczeniu stanowiącym tytuł egzekucyjny, mimo iż dotyczy zdarzeń sprzed zamknięcia rozprawy. Wykładnię tę dodatkowo uzasadnia pogląd, że umorzenie długu przez potrącenie traktowane jest w doktrynie jako jego spełnienie; potrącenie jako sposób wygaszenia stosunku zobowiązaniowego uznaje się za równoważny ze spełnieniem świadczenia, tj. zapłatą (uchw. SN z 23 maja 2012 r., III CZP 16/12, OSNC 2012, Nr 11, poz. 129). Gdyby więc nawet nie dokonano zmiany art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., należałoby przyjąć, że w pojęciu "zarzut spełnienia świadczenia" mieści się potrącenie dokonane przez pozwanego, które nie było badane merytorycznie w toku postępowania sądowego.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż niedopuszczalność podniesionego przez pozwanego w niniejszej sprawie zarzutu potrącenia czy też zarzutu wygaśnięcia roszczenia wskutek potrącenia dokonanego przed procesem z przyczyn natury formalnej nie pozbawia oczywiście strony pozwanej możliwości realizowania swoich roszczeń w innym postępowaniu, w szczególności nie stanowi przeszkody w dochodzeniu wierzytelności objętej zarzutem w odrębnym postępowaniu czy też obrony w formie zaprezentowanej wyżej.

Podsumowując dotychczasowe rozważania, w ocenie Sądu pozwany w treści sprzeciwu, prócz złożenia wniosku o oddalenie powództwa, nie sformułował jakiegokolwiek zarzutu względem roszczenia powoda. Nie jest zaś rolą Sądu, zwłaszcza w sytuacji, gdy pismo wnoszone jest przez profesjonalnego pełnomocnika, domyślanie się tego, jakie zarzuty zostały w nim podniesione bądź też jakie konsekwencje dla żądania pozwu niosą przytaczane okoliczności faktyczne. Nadto zgłoszony zarzut potrącenia w toku rozprawy nie mógł zostać uwzględniony z uwagi na to, iż nie zostały spełnione szczegółowo omówione wyżej przesłanki formalne.

Abstrahując od powyższego należało również zauważyć, iż pozwany nie wykazał, aby w rzeczywistości doszło do złożenia przez niego materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, które jest podstawą ewentualnego zarzutu procesowego w tym zakresie. Zauważenia bowiem wymagało, iż samo wystawienie noty obciążeniowej nie może być równoznaczne z potrąceniem (w sensie materialnoprawnym), nawet, jeżeli możliwość dokonywania takiej czynności została przez strony przewidziana w ramach zawartej umowy (tak § 8 ust. 6). Niezbędnym jest bowiem pewna „aktywność” po stronie tego, który z takowej czynności chciałby skorzystać, wyrażająca się w tym, iż powinien on w sposób jednoznaczny wyrazić swoją wolę w tym zakresie, nawet jeżeli możliwość potrącenia została przewidziana w zapisach umownych (w sposób odmienny od treści art. 498 k.c.). W treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy próżno szukać śladu takowej czynności. W ocenie Sądu z ustalonego stanu faktycznego sprawy nie wynika, by pozwany składał takowe oświadczenie o potrąceniu wierzytelności wynikającej z nałożonej kary umownej przed wszczęciem procesu. Potwierdza to chociażby treść pisma pełnomocnika pozwanego złożonego już po zamknięciu rozprawy, w którym wskazuje na oświadczenie o potrąceniu (którego jednak do niego nie dołącza) wraz z datą jego doręczenia do powoda, a która to ma miejsce dopiero w dniu 19 marca 2021 r., a więc po terminie rozprawy.

Niezależnie jednak od powyższych rozważań, mających charakter w dużej mierze formalny, zasadnym było również odniesienie się do materialnoprawnej zasadności obciążenia powoda karą umowną za opóźnienie w realizacji umowy nr (...) z dnia 14 lipca 2016 r. W tym zakresie nie było spornym, iż wynikała ona z § 8 ust. 2 pkt 2 umowy i stanowiła iloczyn wartości 0,5 % wynagradzania brutto oraz 34 dni opóźnienia, a więc łącznie 18.317,16 zł. Uzasadnieniem dla jej naliczenia miało być nieprzedłożenie w terminie pełnej dokumentacji projektowej w zakresie uzgodnionym przez strony mając na uwadze treść umowy wraz z późniejszymi aneksami.

W ocenie Sądu analiza treści umowy oraz okoliczności mających miejsce w toku jej wykonywania nie uprawniała do przyjęcia, iż pozwany wykazał istnienie podstaw do jej naliczenia w stosunku do powoda.

W pierwszej kolejności podkreślić należało, iż w rzeczywistości z akt sprawy nie wynikało kiedy nastąpiło rozpoczęcie biegu terminu do opracowaniu dokumentacji projektowej na podstawie zatwierdzonej aktualizacji programu inwestycji. Ten, zgodnie z umową i aneksem, wynosił 90 dni kalendarzowych od daty wpływu do wykonawcy pisemnego powiadomienia od pozwanego o zatwierdzeniu aktualizacji programu inwestycji. W aktach sprawy brak takowego dokumentu, zaś znajdujący się na k. 176 stanowi wyłącznie o tym, iż to Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w B. dokonał zatwierdzenia programu inwestycji, nie zaś pozwany. Nawet jednakże gdyby przyjąć, iż powyższe stanowiło zawiadomienie, którym mowa powyżej, jego doręczenie miało miejsce w dniu 8 listopada 2018 r. (k. 177). Tym samym termin na przekazanie dokumentacji kończył się dopiero w dniu 6 lutego 2019 r., a nie jak błędnie wskazuje pozwany – 4 lutego 2019 r. Nadto, z niewiadomych dla Sądu przyczyn, strona pozwana przyjmuje, iż dokumentację od powoda otrzymała dopiero w dniu 6 lutego 2019 r. Tymczasem z treści materiału dowodowego przekazanego przez powoda jasno wynika, iż przesyłki zawierające egzemplarze dokumentacji dotarły do zamawiającego w dniu 5 lutego 2019 r. (k. 72-73, 77-78). Pozwany nie przedstawił w tym zakresie jakiegokolwiek materiału dowodowego, który poddawałaby w wątpliwość powyższe okoliczności, ograniczając się wyłącznie do swoich własnych twierdzeń. W związku z tym w ocenie Sądu zasadnym było uznanie, iż dokumentacja została doręczona pozwanemu w dniu 5 lutego 2019 r., co mieściło się w terminie, który upływał w dniu następnym (6.02.2019 r.).

Po drugie należało wskazać, iż zgodnie z treścią umowy, w brzmieniu nadanym przez aneks nr (...) (§ 2 ust. 2) pozwany zobowiązał się w ciągu 28 dni kalendarzowych od dnia przekazania dokumentacji (element I, II, III) do sprawdzenia zgodności jej zakresu i formy z wymaganiami umownymi na posiedzeniu K. O. P. I. (KOPI). Pozytywna ocena zgodności zakresu i formy opracowań z wymaganiami stawianymi przez zamawiającego powinna zostać zawarta w protokole z posiedzenia KOPI (§ 2 ust. 3). Ponadto podstawę sporządzenia protokołu odbioru elementu III (zgodnie ze wzorem określonym przez zamawiającego) stanowił zatwierdzony protokół KOPI i zatwierdzony projekt budowlany oraz zaakceptowane zestawienie kosztów zadania ((...)) (§ 2 ust. 3). W przypadku jednak stwierdzenia przez KOPI wad programu inwestycji oraz aktualizacji programu inwestycji i dokumentacji projektowej niemających wpływu na zatwierdzony zakres zadania, bieg terminu rozpatrzenia przez zamawiającego poprawności jej wykonania, określony w ust. 2 wstrzymany był do czasu ich usunięcia przez wykonawcę. Wykonawca zobowiązany był do usunięcia usterek programu inwestycji, aktualizacji programu inwestycji i dokumentacji projektowej w terminie uzgodnionym z zamawiającym, nie dłuższym jednak niż w ciągu 14 dni kalendarzowych od dnia ich stwierdzenia (§ 2 ust. 4).

Z powyższego wynikało jednoznacznie, że strony przewidziały w umowie procedurę reklamacyjną dotyczącą ewentualnych wad projektowych, przy czym na wykonanie ich poprawek przewidziano dodatkowe terminy. Trudno, zatem uznać, aby powód kiedykolwiek pozostawał w opóźnieniu z realizacji zamówienia. Co więcej, dopiero w dniach 25 marca i 23 maja 2019 r. K. O. P. I. została powołana i stwierdziła, że powód w załącznikach do powyższego pisma przewodniego przekazał niekompletną dokumentację projektową protokołem składającą się z 85 teczek dokumentacji.

W tym miejscu podkreślić należało, że termin, do którego może być naliczana kara umowna, winien być określony poprzez odwołanie się do zdarzenia przyszłego i pewnego (co jest istotą terminu), a nie poprzez powołanie się na zdarzenie przyszłe i niepewne, jako zależne jedynie od woli jednej strony stosunku prawnego. Taki sposób ukształtowania kary umownej w sposób niedostateczny precyzuje jej wysokość, tworząc tym samym zobowiązanie "wieczne", którego wartości nie sposób jest jednoznacznie określić. To zaś niewątpliwie sprzeciwia się ustawowej istocie instytucji kary umownej. Podporządkowanie kary umownej podstawom odpowiedzialności kontraktowej sprawia, że zobowiązany do zapłaty tej kary może bronić się zarzutem, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu pozwany przed naliczeniem kary umownej i przyjęciem opóźnienia po stronie powodowej zobligowany był w pierw zgodnie z umową przeprowadzić całą procedurę z niej wynikającą. W sprawie natomiast wady zgłaszano dowolnie i to bez udziału organu do tego przewidzianego przez strony. Co więcej,

określenie daty wykonania umowy było de facto w pewnej części w ocenie strony pozwanej uzależnione od jednostek związanych z pozwanym, a dokonujących opiniowania przekazanej dokumentacji.

Po trzecie należało zwrócić uwagę na to, iż zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 2 umowy kara umowna była naliczana „za każdy dzień przekroczenia terminów określonych w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 **oraz 3** oddzielnie dla każdego elementu”. Natomiast § 2 ust. 1 **pkt 3** stanowi, iż terminem realizacji elementu III jest przekazanie pozwanemu opracowanych oraz uzyskanych dokumentów wymienionych w **§ 1 ust. 1 pkt 3** umowy w ciągu 90 dni kalendarzowych od daty wpływu do wykonawcy pisemnego powiadomienia od pozwanego o zatwierdzeniu aktualizacji programu inwestycji. Paragraf **1 ust. 1 pkt 3** wskazuje zaś na opracowanie dokumentacji projektowej na podstawie zatwierdzonej aktualizacji programu inwestycji (element III). Treść powyższych zapisów prowadziła więc do wniosku, iż strony w sposób bardzo szczegółowy określiły zakres możliwości nałożenia kary umownej, który odnosił się wyłącznie do obowiązku przedłożenia samej dokumentacji projektowej – o czym świadczy jednoznaczne odwołanie jedynie do § 1 ust. 1 pkt 3. W żadnym miejscu zapisy dotyczące kary umownej czy też terminów realizacji umowy nie odnoszą się chociażby do § 1 ust. 5 pkt 6, a więc dotyczącego pozytywnych uzgodnień i opinii dokumentacji projektowej. Tym samym zarzut w tym zakresie sformułowany, a stanowiący w rzeczywistości podstawę wystawionej noty obciążeniowej – mając na uwadze treść posiedzeń komisji analizującej zasadność naliczenia kary umownej – w ocenie Sądu nie znajdował uzasadnienia w zapisach umownych.

W świetle wyżej poczynionych rozważań należało również zauważyć, że pozwany był podmiotem, który tworzył treść umowy jak również późniejszych aneksów. Tym samym ewentualne sprzeczności istniejące w zakresie wykładni poszczególnych postanowień umowy, które nie dadzą się rozstrzygnąć przy zastosowaniu ich językowego brzmienia, winny być rozwiązywane przy uwzględnieniu zasady in dubio contra proferentem, co znajduje potwierdzenie nie tylko w poglądach doktryny i orzecznictwa sądów powszechnych, ale również organów administracji. W tym zakresie wystarczającym było odwołanie do treści pisma powoda z dnia 18 lutego 2021 r., w którym na stronach 4 – 6 przedstawiono szereg stanowisk, orzeczeń czy decyzji tę kwestię rozstrzygających.

W ocenie Sądu koniecznym było również wskazanie, iż zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Z tego też względu przesłanki obowiązku zapłaty kary umownej określane są przez przyzmat ogólnych przesłanek kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej. Granice dopuszczalnego kształtowania obowiązku zapłaty kary umownej wyznaczają – poza art. 483 k.c. – także przepisy o charakterze imperatywnym. W związku z tym wierzyciel, na rzecz którego zastrzeżona została kara umowna, musi wykazać istnienie i treść zobowiązania łączącego go z dłużnikiem, a także fakt niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Nie musi zaś wykazywać, że wykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność (z uwagi na domniemanie zawarte w art. 471 k.c.). Dłużnik może zaś uwolnić się od obowiązku zapłaty kary umownej, jeżeli obali wynikające z tego przepisu domniemanie, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (np. opóźnienie w spełnieniu świadczenia) było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność (zob. np. wyrok SN z 11.1.2008 r., V CSK 362/07, OSP 2012, Nr 7–8, poz. 76; wyrok SN z 6.10.2010 r., II CSK 180/10, Legalis; wyr. SA w Katowicach z 28.2.2014 r., V ACa 756/13,). Innymi słowy, roszczenie o zapłatę kary umownej nie powstaje, gdy dłużnik nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (Tomasz Szanciło [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. M. Załuckiego, Legalis).

W tym kontekście należało zwrócić uwagę, iż jednym z elementów dokumentacji projektowej były zatwierdzone przez pozwanego mapy dla celów projektowych o klauzuli „zastrzeżone”. W tym zakresie należało zwrócić uwagę na kilka kwestii. Powód przesłał rzeczoną dokumentację do pozwanego już w dniu 14 listopada 2018 r. Odpowiedź, po uprzednio wysłanym monicie z dnia 7 grudnia 2018 r., miała miejsce dopiero 10 grudnia 2018 r. (powód otrzymał ją dopiero dnia następnego – 11.12.2018 r.). Jasnym było to, iż wraz z powyższym przesłano również wówczas uwagi do przedłożonej dokumentacji (k. 217). Na uwagę zasługiwało jednak to, iż powód pismem z dnia 12 grudnia 2018 r. odniósł się do każdej z nich, dokonując wyłącznie jednej czynności – nadania numeracji całemu zbiorowi miękkim ołówkiem w prawym górnym rogu dokumentu (k. 218). Pozostałe uwagi nie zostały uwzględnione, wskazano na ich niezasadność bądź zwrócono się z prośbą o ich wyjaśnienie. Co istotne, pomimo takiego stanowiska powoda (a

więc poprawienia dokumentacji w zakresie wyłącznie numeracji ołówkiem), pozwany dokonał zatwierdzenia map, bez jakichkolwiek dalszych czynności uzupełniających czy wyjaśniających, w dniu 20 grudnia 2018 r., które to zostały doręczone powodowi dopiero w dniu 7 stycznia 2019 r. (k. 220). Tak ukształtowane okoliczności faktyczne prowadziły do wniosku, iż zachowaniu strony powodowej nie sposób przypisać winy w tym, że w tak długim okresie nie uzyskano zatwierdzonych map do celów projektowych, które zaś były niezbędne do stworzenia całości dokumentacji projektowej (element III). Zauważyć należało, iż powód odpowiednio wcześniej zwrócił się o w/w dokumenty do pozwanego, który z niewiadomych względów nie tylko zwlekał z odpowiedzią przez okres blisko 1 miesiąca, ale w odpowiedzi sformułował uwagi, które de facto nie zasługiwały na uwzględnienie. Wniosek taki uzasadniony był tym, iż pomimo w rzeczywistości braku uzupełnienia dokumentacji przez powoda (patrz pismo z dnia 12.12.2018 r.), pozwany przyjął ją i zaakceptował. Co więcej, niezrozumiałym było zwlekanie z dokonaniem doręczenia jej do drugiej strony – pomimo okresu świąteczno-noworocznego czas od 20 grudnia 2018 r. (dzień sporządzenia pisma przewodniego i zaakceptowania dokumentacji) do 7 stycznia 2019 r. (data wpływu do powoda) należało uznać za nadmierny. Tym samym skoro w zakresie tak istotnym dla realizacji III elementu umowy (co wynikało chociażby z treści zeznań świadka G. W.) doszło do uchybień ze strony zamawiającego, nie sposób było uznać, iż ewentualne późniejsze opóźnienia po stronie wykonawcy należy ocenić, jako przez niego zawinione. Nawet gdyby, wbrew wyżej poczynionym rozważaniom, uznać, iż doszło do naruszenia postanowień umowy umożliwiających formalnie naliczenie kary umownej, to okres ewentualnego opóźnienia (34 dni) odpowiadał i był skutkiem wyżej omówionych uchybień pozwanego (blisko miesięczny termin oczekiwania na odpowiedź, nieuzasadnione uwagi, opóźnienie w przesłaniu zatwierdzonej dokumentacji).

Na koniec przedmiotowych rozważań należało również wskazać, iż prócz kwestii związanych z zagadnieniem przesłania opinii i uzgodnień do dokumentacji projektowej, zgromadzony materiał dowodowy oraz zawnioskowane wnioski dowodowe nie pozwalały na dokonanie właściwej oceny podstaw prowadzonego postępowania w zakresie braków przesłanej w dniu 5 lutego 2019 r. dokumentacji. Sąd nie dysponował materiałem, który mógłby posłużyć za podstawę ustaleń czy kwestie, które zostały podniesione w poszczególnych pismach wzywających faktycznie miały miejsce. Poza tym należało podkreślić, iż w zdecydowanej większości były to zagadnienia ściśle techniczne, związane z procesem projektowym, dla prawidłowej oceny których niezbędnym było zasięgnięcie wiadomości specjalnych.

Podsumowując wszystko powyższe, w ocenie Sądu również w sensie materialnoprawnym kara umowna, którą pozwany obciążył powoda nie znajdowała uzasadnienia.

Uwzględniając przedstawione wyżej okoliczności niniejszej sprawy, w tym niekwestionowaną wysokość nieuiszczonego dotychczas na rzecz powoda wynagrodzenia, niedopuszczalność podniesionego zarzutu potrącenia jak też niezasadność nałożonej kary umownej, Sąd w punkcie I wyroku na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 628 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18.317,16 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie III elementu umowy z dnia 14 lipca 2016 r. wraz z aneksami.

W ocenie Sądu powodowi od powyższej należności, wynikającej z zawartej umowy, przysługiwało uprawnienie do domagania się odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych określonych w treści art. 7 i art. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2019 r. na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych /Dz. U. 2019 r., poz. 1649/). Nie ulegało żadnej wątpliwości, iż umowa stron spełniała przesłanki do uznania jej za transakcję handlową w rozumieniu powyższej ustawy. Jako datę początkową ich zasądzenia przyjęto natomiast dzień 5 listopada 2019 r., mając na uwadze treść art. 115 k.c. Zgodnie bowiem z powyższym, jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. W przypadku roszczenia zgłoszonego w pozwie, określonego fakturą nr (...), termin zapłaty został określony na dzień 30 dni. Tym samym termin zapłaty winien był zostać określony na 4 listopada 2019, zaś dzień, w którym pozwany pozostawał w opóźnieniu na dzień następny (5.11.2019 r.). Mając powyższe na uwadze Sąd dokonał modyfikacji żądania powoda, oddalając w tym niewielkim zakresie jego żądanie (pkt II).

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko, co do nieznaczonej części swego żądania albo, gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powód uległ jedynie w części, w której oddalono częściowo żądanie odsetkowe – czyli, zdaniem Sądu, uległ tylko, co do nieznaczonej części swego żądania. Z tego względu, przegrywający sprawę pozwany powinien zwrócić stronie powodowej wszystkie koszty postępowania.

Na powyższe złożyły się kwota 1.000 zł stanowiąca opłatę od pozwu, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego, ustalonego w oparciu o przepis § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.). Łącznie Sąd zasądził więc kwotę 4.617 zł wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c.

Asesor sądowy Przemysław Kociński